

Kadernota 2027

der GRAEF.
CORNELIS MUSCH
HOOFT HEER van
WAALS-DORP, CARNIE

Hoogheemraadschap van
Delfland

Colofon

Kadernota 2027

DMS-nummer: 2510718

[P&C Portaal](#)

Samenstelling

Hoogheemraadschap van Delfland

Delft, 4 juni 2026

Hoogheemraadschap van Delfland

Postbus 3061

2601 DB DELFT

[Tel:015-2608108](tel:015-2608108)

www.hhdelfland.nl

Inhoud

Begrippenlijst	4
1 Doel Kadernota	6
2 Inleiding.....	7
3 Delfland brede trends en ontwikkelingen.....	8
4 Inhoudelijk perspectief	11
4.1 Waterkeringen	11
4.2 Waterkwaliteit.....	12
4.3 Waterkwantiteit.....	13
4.4 Waterketen.....	13
4.5 Organisatie en bedrijfsvoering	14
4.5.1 Weerbaarheid.....	14
4.5.2 Regulering en handhaving.....	15
5 Financieel Perspectief.....	16
5.1 Financiële uitgangspunten.....	17
5.2 Nadere uitwerking financieel kader.....	18
5.3 Financieel meerjarenbeeld	21

Begrippenlijst

AI: Artificiële of kunstmatige intelligentie.

APC: Automatische prijscompensatie, loon stijgt mee als de prijzen stijgen.

AWZI: Afvalwaterzuiveringsinstallatie, zuiveringstechnisch werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater.

Cao: Collectieve arbeidsovereenkomst.

Cbw: Cyberbeveiligingswet.

DBFO-contract: Design-Built-Finance-Operate-contract, vaak gebruikt bij Publiek-Private Samenwerkingen (PPS), waarbij één opdrachtnemer (in ons geval Delfluent) verantwoordelijk is voor vier kernfasen van een project: Ontwerp (Design), Bouw (Build), Financiering (Finance) en Exploitatie/Beheer (Operate).

ERSA: Europese richtlijn stedelijk afvalwater.

Final-maintenance plan: Een gedetailleerd document dat de opdrachtnemer (Delfluent-Services BV) opstelt om de staat van het onderhoud van de zuiveringen en transportsystemen in de regio Noord aan het einde van de contractperiode vast te leggen en te waarborgen.

Gap-analyse: Een strategische methode die het verschil (de 'gap' of kloof) onderzoekt tussen de huidige prestaties en de gewenste toekomstige situatie van een organisatie.

Governance: De wijze van besturen, beheersen en toezicht houden op een of meerdere organisaties gericht op integer en consistent beleid.

GWW: Grond-, weg en waterbouw

HWBP: Hoogwaterbeschermingsprogramma.

ICT: Informatie- en communicatietechnologie.

KRW: Kaderrichtlijn Water, een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater.

LTAP: Lange termijn assetplanning, een strategisch plan dat inzicht geeft in de verwachte kosten, onderhoudsbehoeften en vervangingsmomenten van fysieke bedrijfsmiddelen (assets) over een langere periode.

NEZ-netwerk: Natte Ecologische Zone, een netwerk van waternatuur om de waterkwaliteit en biodiversiteit te verbeteren door natuurvriendelijke oevers en waterplantzones met elkaar te verbinden.

NSQ: Netto schuldquote, Indicator voor de omvang van de netto schulden ten opzichte van de belastingopbrengsten (netto schuldpositie/opbrengst).

P&C cyclus: De planning en control cyclus is een jaarlijks terugkerend proces van plannen, uitvoeren, controleren en bijsturen om beleidsdoelen, budgetten en financiën van de organisatie te beheersen, ook wel de begrotingscyclus genoemd.

PPS: Publiek-private samenwerking. Hierbij werkt de overheid samen met marktpartijen om iets te realiseren, waarvoor bepaalde samenwerkingsvormen worden bedacht. Een voorbeeld binnen

Delfland is de bouw, financiering, beheer en onderhoud van de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust door Delfluent.

PPS Fee: Vergoeding voor de diensten van de private partij in een PPS-constructie (zie PPS)

Remote control: Vanaf een afstand bedienen van elektronica of machines.

Rwzi: Rioolwaterzuiveringsinstallatie, term die door andere waterschappen gebruikt wordt voor een zuiveringsinstallaties voor stedelijk afvalwater.

Sensing: Het proces waarbij sensoren worden gebruikt om fysieke eigenschappen of veranderingen in de omgeving te meten, registreren en om te zetten in bruikbare (elektronische) data.

SGBP4: Vierde Stroomgebiedbeheerplan (2028-2033): Een beheerplan per stroomgebied waarin is aangegeven welke doelen er gelden voor de grond- en oppervlaktewateren. Hoe de kwaliteit behouden blijft en verder verbeterd kan worden.

SIA: Strategische investeringsagenda, een overzicht dat inzicht geeft in de noodzakelijke grote investeringen op de korte en (middel)lange termijn. Het fungeert als een brug tussen strategische ambities en de daadwerkelijke uitvoering.

SSK-raming: De Standaard Systematiek Kostenramingen (SSK) is een uniforme methode om de investerings- en levensduurkosten van bouw- en infrastructuurwerken (GWW) inzichtelijk te maken.

Torwash: Een veelbelovende nieuwe techniek voor het verwerken van zuiveringsslib. Met deze techniek kunnen er nog meer waardevolle grondstoffen uit het slib worden gehaald.

Vww: 'Vereniging werken voor waterschappen' is de werkgeversorganisatie van de waterschappen die onderhandeld met de vakbonden over de cao.

WVH: Waterzuivering Vergulde Hand, een nieuw te bouwen moderne afvalwaterzuivering (AWZI) ter vervanging van de AWZI De Groote Lucht in Vlaardingen.

Wwke: Wet weerbaarheid kritieke entiteiten. De wet verplicht kritieke entiteiten, zoals het waterbeheer, om risicobeoordelingen uit te voeren en maatregelen te nemen tegen verstoringen.

1 Doel Kadernota

De opgaven voor de waterschappen - en dus ook voor Delfland - worden steeds complexer. De druk op de ruimte, de waterkwaliteit en het watersysteem neemt toe. Ook in 2027 blijven wij ons daarom krachtig inzetten voor onze kerntaken: droge voeten, schoon water en sterke dijken. In een tijd van klimaatverandering, verstedelijking en toenemende maatschappelijke verwachtingen vraagt dit om duidelijke keuzes en een betrouwbare uitvoering.

De **Kadernota 2027** vormt de financiële en beleidsmatige basis voor het komende jaar, met een duidelijke blik op de vier jaar daarna. We blijven gericht investeren in een toekomstbestendig watersysteem, waterveiligheid, waterzuivering, verbetering van de waterkwaliteit en een sterke samenwerking met onze regionale partners. Daarbij letten we zorgvuldig op de hoogte van de heffingen die wij inwoners en bedrijven vragen.

We werken met realisme én ambitie. We bouwen voort op wat goed gaat, sturen bij waar dat nodig is en zoeken continu naar slimme en duurzame oplossingen. Zo werken we samen aan een veilig en leefbaar Delfland, nu en in de toekomst.

Onze ambities zijn verankerd in het **Waterbeheerprogramma 2021-2027** (WBP6) en het **Coalitieakkoord 2023-2027** (Water voor Mens en Natuur. Een trendbreuk in waterbeheer). De Kadernota 2027 sluit bovendien aan op de Begroting 2026, die de Verenigde Vergadering in november 2025 heeft vastgesteld. Concreet geeft de Kadernota alleen de wijzigingen weer ten opzichte van de eerste jaarschijf (2027) van die begroting en de bijbehorende meerjarenraming voor 2028-2031. Kortom de kadernota geeft de kaders aan voor de **begroting 2027** en de meerjarenraming 2028-2031.

2 Inleiding

Met de Kadernota 2027 geeft het college richting aan het laatste jaar van deze bestuursperiode. De nadruk ligt daarbij op de doelen uit het coalitieakkoord 2023–2027.

Net als bij eerdere kadernota's kiest het college ervoor dat Delfland zich richt op het toekomstbestendig uitvoeren van het beheer van het watersysteem en de waterzuivering. Een gezonde financiële basis hoort daar vanzelfsprekend bij.

Het bestuur wil de stijging van de lasten voor inwoners en bedrijven zoveel mogelijk beperken. Daarom blijven de belastingtarieven naar verwachting beheerst stijgen. Ook houdt het bestuur vast aan de afspraak dat eerst wordt gekeken naar ombuigingen en anders werken, voordat wordt besloten om de heffingen aan te passen.

3 Delfland brede trends en ontwikkelingen

De omgeving waarin waterschappen werken verandert snel. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het watersysteem, maar ook voor de manier waarop waterschappen hun taken plannen en uitvoeren. Inwoners, bedrijven en andere overheden verwachten steeds meer duidelijke resultaten, openheid over keuzes en snelle reacties op problemen. De uitdagingen worden bovendien groter en ingewikkelder: klimaatverandering, stedelijke groei, strengere milieueisen, digitalisering en onzekerheden in de wereld komen allemaal samen. Daardoor is waterbeheer niet meer alleen een technische klus, maar ook steeds meer een gezamenlijke, gebiedsgerichte maatschappelijke opdracht.

In de praktijk betekent dit dat Delfland steeds vaker een strategische partner is bij ruimtelijke plannen. Stevige dijken en keringen, het op peil houden van oppervlaktewater en een goede waterkwaliteit zijn onmisbaar voor woningbouw, natuur en economie. Delfland krijgt daardoor een extra rol: niet alleen als beheerder, maar ook als medeontwerper van de leefomgeving. Dit betekent dat Delfland vroeg meepraat bij gebiedsontwikkelingen, scherp is op de gevolgen op lange termijn en intensief samenwerkt met gemeenten, provincies en terreinbeheerders. Tegelijkertijd stijgt de druk op geld en organisatie door hoge investeringen, toenemende kosten (zoals energie, materialen en personeel) en een tekort aan deskundige medewerkers binnen het ICT-werkveld. Dit vraagt om duidelijke keuzes en waar mogelijk sneller handelen en vernieuwen, met oog voor het veilig blijven draaien van belangrijke processen.

Als we kijken naar de situatie van nu, zijn er drie hoofdthema's die voor Delfland het belangrijkste zijn: waterkwaliteit, klimaatadaptatie en weerbaarheid.

Waterkwaliteit

De urgentie om de waterkwaliteit te verbeteren is groot. Delfland staat voor de opgave om ecologische doelen te behalen en de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren. Dit terwijl het watersysteem onder druk staat door intensief gebruik van het land, steeds meer bebouwing en klimaatverandering. Schoon water is bovendien steeds zichtbaarder in het dagelijks leven: het beïnvloedt zwemwater, natuur, landbouw en hoe prettig het is om ergens te wonen.

Nieuwe stoffen in het water en invasieve exoten (planten en dieren die hier niet thuishoren) zijn een groot probleem. Deze stoffen en exoten kunnen de natuurontwikkeling die we nastreven stagneren. Delfland wil daarom vroegtijdig zulke problemen opsporen, maatregelen nemen en goed samenwerken met andere waterschappen, overheden en natuurorganisaties.

Dit alles betekent dat voor een betere waterkwaliteit een totaalpakket nodig is. We willen goed meten hoe het gaat, maatregelen nemen in het gebied en samenwerken met andere overheden om die waterkwaliteit te verbeteren.

Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreem weer zoals heftige regenbuien, lange periodes van droogte en hogere temperaturen. Voor Delfland betekent dit dat ze het watersysteem sterker en flexibeler moet inrichten. Niet één uitschieter staat centraal, maar juist de combinatie van verschillende uitdagingen in één jaar, zoals een nat voorjaar, een droge zomer en een flinke bui in het najaar.

Bij hevige piekbuien kan het watersysteem met de gemalen en watergangen het water soms niet aan. Daardoor is er kans dat het oppervlaktewater buiten de oevers treedt (inundatie) en kan de waterveiligheid in het geding komen wanneer de boezem het water niet kan verwerken. Tegelijkertijd wordt droogte een steeds groter probleem. Delfland heeft geen eigen bronnen voor zoetwater in het gebied. In de zomer halen we zoet oppervlaktewater via ons aanvoersysteem uit de rivieren via omliggende waterschappen. Tijdens droogte werken we dus als onderdeel van een regionaal systeem: we halen water binnen en voeren het ook door. Goede samenwerking en afstemming in de regio zijn daarbij cruciaal om in moeilijke tijden genoeg zoetwater beschikbaar te houden.

Ruimtelijke ontwikkeling maakt het extra ingewikkeld. Er is steeds meer ruimte nodig voor woningen, infrastructuur, natuurherstel en energieprojecten, en ook voor waterberging, (natte) ecologische verbindingen en onderhoudsstroken. Delfland wil daarom eerder en steviger meedoen aan gebiedsprocessen en meedenken over ontwerpkeuzes.

In uitbreidingswijken is waterberging vaak lastig achteraf in te passen. Door al vroeg bij het ontwerp mee te denken, kun je oplossingen zoals wadi's, waterpleinen, groene daken en ondergrondse buffers beter combineren met een mooie en praktische inrichting van de wijk.

Klimaatadaptatie vraagt dus niet alleen om technische oplossingen, maar ook om op tijd te overleggen, goed samen te werken en duidelijke afspraken te maken over het gebruik van ruimte met andere overheden en initiatiefnemers.

Weerbaarheid

Delfland beheert vitale infrastructuur zoals afvalwaterzuiveringen, het regelen van waterstanden, gemalen, dijken en het reageren op crises. Het is noodzakelijk dat deze taken altijd doorgaan, zelfs als de omgeving instabieler wordt. Spanningen in de wereld, snelle technologische ontwikkelingen (zoals kunstmatige intelligentie) en een tekort aan personeel, maken Delfland kwetsbaarder. Tegelijkertijd accepteren mensen steeds minder dat er storingen of problemen zijn.

Geopolitieke spanningen en fysieke veiligheid

Spanningen tussen landen en problemen in de wereldeconomie nemen toe. Oorlogen in het Midden-Oosten zorgen voor hogere gas- en olieprijsen en beïnvloeden de wereldhandel. Delfland moet voorbereid zijn op situaties zoals flinke prijsstijgingen, sabotage, verstoring van de toevoer van materialen, of langdurige uitval van belangrijke voorzieningen.

Digitale transformatie, kunstmatige intelligentie en digitale risico's

Digitalisering maakt ons werk doelmatiger en efficiënter door inzet van AI, sensing, remote control en voorspellende modellen. Kunstmatige intelligentie kan bijvoorbeeld helpen bij het herkennen van storingen of het analyseren van beelden, maar het is belangrijk dat goed geregeld wordt hoe deze technologie wordt gebruikt (governance) en dat de kwaliteit van data hoog blijft. Tegelijkertijd leidt deze ontwikkeling tot een groeiende afhankelijkheid van digitale systemen, waardoor de kwetsbaarheid voor verstoringen en cyberdreigingen toeneemt. Dat zorgt ervoor dat organisaties steeds meer moeten investeren in sterke digitale beveiliging, robuuste back-upvoorzieningen en een professionele aanpak van digitale incidenten om voorbereid te blijven op een complexer dreigingsbeeld.

Arbeidsmarkt: schaarste aan specialistische profielen

In Nederland is nog steeds sprake van krapte op de arbeidsmarkt voor specifieke functies, vooral in ICT en procesautomatisering.

Energietransitie en netcongestie

De energietransitie zorgt voor een snelgroeiende vraag naar elektrische capaciteit, maar door de toenemende netcongestie wordt het voor Delfland lastiger om tijdig aan te sluiten op het elektriciteitsnet.

Om goed bestand te zijn tegen problemen, is een combinatie nodig van fysieke beveiliging, digitale veiligheid, personeelsstrategie en slimme energiekeuzes. Dit alles met het oog op continuïteit, betrouwbaarheid en het kunnen omgaan met crises.

Samenvattend

De beschreven ontwikkelingen laten zien dat Delfland in een steeds veranderende en ingewikkelde omgeving werkt. Waterkwaliteit vraagt om versnelling en samenwerking in de keten. Klimaatadaptatie vraagt om een robuuste, slimme inrichting van de ruimte en vroegtijdige betrokkenheid en grote maatregelen met betrekking tot de hevige piekbuien. En tenslotte weerbaarheid vraagt om het beschermen van belangrijke processen tegen fysieke, digitale en organisatorische risico's. Juist omdat deze onderwerpen met elkaar verbonden zijn, is een integrale en toekomstgerichte aanpak noodzakelijk.

4 Inhoudelijk perspectief

Delfland staat midden in de samenleving. Maatschappelijke ontwikkelingen houden geen rekening met de grenzen van ons beheergebied. Denk aan cyberveiligheid of sterk stijgende energieprijzen als gevolg van internationale conflicten. Of deze ontwikkelingen zich nu dichtbij of verder weg voordoen, zij raken direct onze organisatie en hebben invloed op zowel de dagelijkse uitvoering als op grotere projecten en investeringen.

Delfland is een flexibele en veerkrachtige organisatie. Wij bewegen mee met veranderende omstandigheden zodat we onze taken betrouwbaar kunnen blijven uitvoeren. Dat vraagt om voortdurende aanpassing, waarbij we nieuwe inzichten en werkwijzen zorgvuldig verbinden met de kennis en ervaring die in de organisatie aanwezig is. Zo behouden we balans tussen innovatie en continuïteit.

Voor deze derde kadernota van deze bestuursperiode hebben we de belangrijkste externe ontwikkelingen in beeld gebracht en beoordeeld wat deze betekenen voor Delfland. In dit hoofdstuk schetsen we een aantal hoofdpunten die effect gaan hebben op de begroting 2027 of de meerjarenraming 2028-2031. We hebben ook een aantal ontwikkelingen geschetst die vanaf 2028 opgenomen moeten worden in de P&C cyclus. Deze onderwerpen worden in 2026 en 2027 verder uitgewerkt. In deze kadernota brengen we deze ontwikkelingen alvast onder de aandacht.

Tijdens de informatieve Verenigde Vergadering van 17 maart 2026 hebben VV-leden diverse onderwerpen aangedragen die meer aandacht verdienen. Daar is rekening mee gehouden in deze kadernota. Zo is er gevraagd om alert te zijn op cyberaanvallen, AI en betere samenwerking met andere bevoegde gezagen. We moeten zorgen voor een zorgvuldige mix van wateroverlastmaatregelen. Meer reductie van pesticiden, de emissieloze kas stimuleren en robuuste waternatuur aanleggen. Levensduur van de zuiveringen verlengen en circulair bouwen. Dit is slechts een greep uit de vele ideeën. Samen met voorstellen uit de ambtelijke organisatie en de inbreng van het college is een gebalanceerd pakket samengesteld om aan de doelstellingen en financiële afspraken uit het coalitieakkoord te voldoen.

De thema's zijn geordend volgens de hoofdstukindeling van de begroting, zodat de samenhang voor bestuur en organisatie herkenbaar is. Lang niet alles is opgenomen omdat veel onderwerpen al standaard worden toegepast en er dus al rekening mee is gehouden in de meerjarenraming.

4.1 Waterkeringen

Een deel van de regionale en overige waterkeringen voldoet nog niet aan de veiligheidsnorm. De komende jaren blijft Delfland deze waterkeringen versterken en groot onderhoud hieraan uitvoeren. Dit is een complexe opgave, met name voor de waterkeringen waarop een weg aanwezig is. Samenwerken met de wegbeheerder, veelal gemeente en provincie, is daarbij cruciaal. Het is onze ambitie dat in 2040 95% van de regionale keringen en 70% van de overige keringen voldoet aan de norm.

In 2025 is er een Lange Termijn Assetplanning (LTAP) gemaakt voor de regionale waterkeringen. Ook is er onderzocht hoe vaak en waar er de afgelopen jaren schade is

gemeld aan deze keringen. Uit deze analyse blijkt dat we meer aandacht moeten besteden aan het onderhoud van de regionale waterkeringen. De komende tijd gaan we hier extra op inzetten.

De waterschappen willen samen de muskusrat terugdringen tot aan de landsgrenzen. De waterschappen aan de grens zorgen er vervolgens voor dat de muskusrat buiten Nederland blijft. De kosten hiervoor worden landelijk gedeeld. Dat gebeurt in drie stappen. De verwachting is dat in 2027 wordt besloten het solidariteitspercentage te verhogen van 25% naar 50%. Daarnaast worden de solidariteitsbijdragen sowieso aangepast aan de inflatie. Ook is het waarschijnlijk dat de solidariteit verder wordt uitgebreid om eerder afgesproken velduren in het achterland te financieren.

Voor de Delflandsedijk is vooronderzoek gedaan naar een nieuwe rekenmethode voor het bepalen van de waterveiligheid, vooral voor verlies van grondsterkte door verzadiging/opdrijving. Met deze nieuwe methode verwachten we aan de veiligheidsnorm te kunnen voldoen, mogelijk zonder extra maatregelen of met veel minder aanpassingen.

4.2 Waterkwaliteit

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht alle lidstaten om eind 2027 te zorgen voor een goede toestand van zowel oppervlaktewater als grondwater. Ondanks aanzienlijke inspanningen in Nederland is het onwaarschijnlijk dat deze doelen volledig worden gehaald. Ook voor Delfland is deze opgave complex door een combinatie van factoren: We zien sinds 2010 verbeteringen, maar zien dat de verbetering op veel plekken stagneert. Intensieve glastuinbouw en stedelijke functies in het gebied zorgen voor hardnekkige vervuiling met ook steeds nieuwe stoffen. Daarnaast is er sprake van een hoge voedselrijkdom in de bodem en is de opgave voor het versterken van de ecologie groot. Daarbij komt nog dat de opgave verzwaard is door nieuwe uitdagingen zoals klimaatverandering, invasieve exoten en aangescherpte Europese richtlijnen. Wij spreken andere partijen (o.a. mede-overheden) aan op hun rol en verantwoordelijkheid om actief bij te dragen aan oplossingen. Zij zijn medeverantwoordelijk en moeten dat ook laten zien.

Met het coalitieakkoord 'Water voor Mens en Natuur' heeft Delfland een duidelijke impuls gegeven aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Door een andere manier van werken en extra investeringen zijn belangrijke stappen gezet, maar aanvullende inzet blijft noodzakelijk om de doelen dichterbij te brengen.

Op dit moment werkt Delfland aan het Stroomgebiedbeheerplan 4 (SGBP4), het zesjarenplan voor de periode 2028-2033. Het algemeen bestuur stelt het maatregelpakket in oktober 2026 vast en het definitieve KRW-programma in Q4-2027. Het maatregelpakket bevat de waterkwaliteitsdoelen voor de nieuwe planperiode, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en een raming van de kosten. De uiteindelijke kosten zijn afhankelijk van het ambitieniveau dat het bestuur kiest en kunnen daarom pas in 2027 worden verwerkt in de meerjarenraming.

Voor de komende periode richt Delfland zich op vijf prioritaire thema's die bepalend zijn voor het behalen van de waterkwaliteitsdoelen:

- SGBP4
- Glastuinbouw
- Emissies vanuit stad en industrie

- Staat van ons Water
- Rivierkreeften

4.3 Waterkwantiteit

Om in het gebied van Delfland te kunnen blijven wonen, werken en recreëren, zet Delfland in op een veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem. Daarvoor blijven we onder andere onze gemalen zo bedienen dat zo optimaal mogelijk wordt bijgedragen aan de doelen van Delfland. Daarvoor is het nodig om het grotere levensduurverlengend onderhoud aan gemalen uit te voeren, maar ook het baggeren en maaien. Naast deze instandhoudingswerkzaamheden richten we ons bij de verbetering van het watersysteem bijvoorbeeld op de grootschalige, gebiedsgerichte maatregelen. Op die manier willen we de weerbaarheid vergroten tegen extremen zoals te veel water, te weinig water en verzilting.

Delfland treft maatregelen om wateroverlast door fikse regenbuien te verminderen. De belangrijkste inzet voor de komende jaren bestaat uit:

- Het bedienen van onze gemalen en het uitvoeren van het benodigde onderhoud aan onder andere de watergangen en de gemalen;
- De uitwerking van grootschalige waterbergingsgebieden, als onderdeel van een breed palet aan maatregelen, om ook in de toekomst aan wateroverlastnormen te kunnen voldoen en de waterveiligheid te kunnen borgen.
- Het watersysteem stapsgewijs aanpassen aan de klimaatscenario's voor 2050. Daarbij pakken we structurele knelpunten aan, zoals het vergroten van te smalle duikers en stuwen. Daardoor kunnen we sneller meer water afvoeren of inlaten.
- De langetermijnstrategie Wateroverlast implementeren en uitvoeren. De strategie richt zich op het terugdringen van wateroverlast vanuit de regionale wateren. De strategie stuurt op het verkleinen van de kans op wateroverlast én het beperken van de gevolgen wanneer het toch misgaat, waarbij veerkracht van gebied en watersysteem centraal staat.
- Samenwerking met provincie en gemeenten. Samen met provincie en gemeenten zoeken we naar mogelijkheden voor extra waterberging, vergroening en aanleg van groenblauwe plaatsen (wadi's) om piekbuien beter op te vangen.

Naast wateroverlast werkt Delfland aan maatregelen om beter voorbereid te zijn op perioden van tekorten, onder andere door het uitwerken van de zoetwaterstrategie. Ook zetten we samen met onze regionale partners in op het vergroten van de robuustheid van het Brielse Meer, zodat de leveringszekerheid als zoetwaterbron in perioden van droogte beter wordt geborgd.

4.4 Waterketen

Delfland heeft omvangrijke opgaven in de waterketen. De taak die Delfland heeft binnen de waterketen is het door de gemeenten ingezamelde rioolwater via persleidingen en rioolgemalen verpompen naar zuiveringsinstallaties. Op deze afvalwaterzuiveringsinstallaties (AWZI) zorgen

we ervoor dat het grondig gezuiverd wordt zodat het veilig kan worden geloosd op oppervlaktewater.

De omvangrijke opgaven gaan onder meer om:

- Uitvoeren alternatievenstudie op basis van de systeem- en levensduuranalyse van de AWZI Houtrust en AWZI Harnaschpolder. Op basis van deze studie kan in 2028 een richtinggevende bestuurlijke keuze worden gemaakt over de wijze waarop Delfland toekomstbestendig afvalwater kan blijven transporteren en zuiveren in overeenstemming met de strengere zuiveringseisen uit de Europese richtlijn stedelijk afvalwater (ERSA).
- Implementatie van de ERSA. Dit gaat onder andere om energieopwekking en risicoanalyses voor waterkwaliteit. De samenhang met opkomende stoffen en de KRW-opgaven voor Rijkswater wordt hierin meegenomen.
- Belangrijke innovatieprojecten zoals de demonstratie HARKOS¹ en de pilot Torwash.
- Urgente vervangingsopgaven zoals de vervanging van de persleiding en het gemeaal Morsestraat.
- Taken vanuit de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) vanwege het aanmerken van de waterketen als vitale infrastructuur.
- Nieuwe landelijke eisen bodembescherming bij AWZI's die gevolgen hebben voor de AWZI's Houtrust, Harnaschpolder, De Grootte Lucht, Nieuwe Waterweg en Vergulde Hand.

Daarnaast lopen bestaande opgaven onverminderd door, waaronder:

- Voorbereiding op het aflopen van de publiek-private samenwerking (PPS-contract) zoals het 'final-maintenance plan 2028', inclusief validatie van de assetconditie.
- Ontwerp en realisatie van Waterzuivering Vergulde Hand, dat door de nieuwe techniek hoge eisen stelt aan kennis, bediening, onderhoud en beheer.
- Samenwerking met ketenpartners.

4.5 Organisatie en bedrijfsvoering

4.5.1 Weerbaarheid

Delfland werkt de komende jaren aan het structureel versterken van de weerbaarheid van de organisatie. Externe dreigingen nemen toe zoals (grootschalige) stroomuitval, cyberaanvallen, het uitvallen van communicatie en verstoringen in de samenwerking met partners. Daarbij zijn we steeds meer afhankelijk van elektriciteit, ICT-systemen en belangrijke partners. Deze ontwikkelingen, in combinatie met nieuwe verplichtingen uit de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) en de Cyberbeveiligingswet (Cbw), vragen borging, aantoonbare beheersing en een organisatie die goed voorbereid is.

Om aan de eisen te voldoen en onze maatschappelijke taak altijd te kunnen uitvoeren, moet Delfland op vier punten een flinke inhaalslag maken:

- Centrale regie en duidelijke verantwoordelijkheden (governance). We richten een centraal team in voor weerbaarheid, zodat besluiten helder zijn en iedereen weet wie waarvoor verantwoordelijk is. Bewustzijn en eigenaarschap op alle niveaus zijn essentieel, net als een continue cyclus van leren, toetsen en verbeteren.

¹ Het project HARKOS beoogt het ontwikkelen van een korrelslibtechnologie voor AWZI's die het afvalwater in een continu proces verwerken, zoals bij de AWZI Harnaschpolder. Met vier andere waterschappen, Haskoning en STOWA is Delfland de samenwerking aangegaan voor een demonstratieproef. Deze wordt uitgevoerd op rwzi Wijk bij Duurstede.

- Bedrijfscontinuïteit en voorbereiding op scenario's. Delfland maakt en voert een plan uit voor de continuïteit van alle belangrijke processen. Hierin staan scenario's zoals grote stroomuitval, cyberaanvallen en het wegvallen van communicatie, inclusief herstelplannen en criteria voor escalatie.
- Operationele weerbaarheid en materieel. Delfland breidt de uitrusting voor calamiteiten uit en zorgt dat noodaggregaten, trekkerpompen en voorraden goed worden onderhouden en beschikbaar zijn. Medewerkers krijgen regelmatig training en oefeningen zodat ze snel en effectief kunnen handelen bij een crisis (first response).
- Dubbele uitvoering van kritieke installaties en technische versterking. Bij vitale onderdelen onderzoeken we of dubbele systemen en alternatieven nodig zijn, zodat belangrijke processen blijven draaien als er iets uitvalt. De eisen uit de Wwke en Cbw zijn hierbij leidend.

Voor deze versterking zijn zowel vaste als tijdelijke middelen nodig, extra deskundigheid (zoals op het gebied van cybersecurity, continuïteit, operationele techniek en proces automatisering) en verbetering van onze processen. In 2027 gebruiken we de resultaten van de nulmeting en gap-analyse om een uitgewerkt voorstel met kostenraming en financiële opties aan het bestuur voor te leggen.

4.5.2 Regulering en handhaving

Delfland versterkt de komende jaren zijn vergunningverlening en handhaving om waterkwaliteit, waterveiligheid en een robuust watersysteem te borgen. De druk op het systeem neemt toe door intensief ruimtegebruik, glastuinbouwlozingen, overstorten in stedelijke gebieden, lozingen op kwetsbare wateren en groeiende aanvragen voor infiltraties. Daarom werkt Delfland met een risicogerichte aanpak, versterkt het de capaciteit, digitaliseert en verbetert de gegevensuitwisseling met gemeenten en omgevingsdiensten. Dit leidt tot snellere, consistente vergunningverlening en effectiever toezicht. Zo zorgt Delfland voor duidelijke regels, consequente uitvoering en een toekomstbestendige naleving die onze waterkwaliteit en omgeving beschermt.

5 Financieel Perspectief

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële kaders voor het opstellen van de Begroting 2027. Ze zijn in lijn met de afspraken in het Coalitieakkoord en waterbeheerprogramma.

Duurzaam evenwichtige financiën

Delfland streeft naar een langjarig sluitende en volhoudbare begroting. Dit betekent dat structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten. Daarnaast streven we naar gelijkmatige tariefontwikkeling zodat belastingbetalers niet verrast worden door abrupte stijgingen.

Om dat te bereiken hanteren we twee uitgangspunten:

- We reserveren tijdig middelen voor toekomstige grote investeringen.
- We zetten tariefdemingsreserves gericht in waar dat financieel nodig en verantwoord is.

Deze aanpak voorkomt pieken in belastingdruk en draagt bij aan voorspelbaarheid voor inwoners en bedrijven.

Vertrekpunt: Begroting 2026

Het financiële vertrekpunt voor deze Kadernota is de begroting 2026 en daaraan gekoppelde meerjarenraming. De basis voor het financieel perspectief in deze kadernota wordt gevormd door:

- Ontwikkelingen die hebben plaats gevonden sinds de vaststelling van de begroting 2026.
- De actualisering van de Strategische investeringsagenda (SIA).

Financiële keuzes

De drie knoppen voor het financieel evenwicht bestaan uit:

- Opgaven
- Heffingen
- Schuld

Als de kosten toenemen door een toename van de opgaven dan kijken we bij het vinden van dekking langs drie lijnen:

- Ombuigen (keuzes maken)
- Anders werken (efficiënter werken)
- Heffingen bijstellen

Het ombuigen en anders werken bereiken we door het traject Nieuw voor Oud.

Basis voor begroting 2027

Met deze Kadernota 2027 worden de financiële en beleidsmatige kaders vastgesteld voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2031. De begroting 2027 wordt binnen deze kaders uitgewerkt.

5.1 Financiële uitgangspunten

De Kadernota 2027 heeft de volgende financiële uitgangspunten:

1. Loon-, prijs- en renteontwikkelingen:
 - a. loonkosten 2027-2031: 3,0%
 - b. prijzen 2027: 2,3%, 2028-2031: 2,0%
 - c. rente 3,9%.
2. Kapitaallasten worden bepaald met de in de Strategische Investeringsagenda (SIA) geprognoseerde investeringsvolumes.
3. De kasstroom gebruiken we om onze exploitatiekosten te dekken en voor zover mogelijk onze investeringen te financieren uit eigen middelen.
4. Voor de Netto schuldquote (NSQ) hanteren we conform het coalitieakkoord een bovengrens van 250%, die in het licht van toekomstige investeringen gedurende beperkte tijd overschreden mag worden, mits de NSQ op lange termijn onder de 250% blijft.
5. Voor de ontwikkeling van de NSQ kijken we vooruit tot en met 2045. Daartoe is in maart een nieuwe SIA opgesteld. Hierin is nog geen bijstelling van de raming voor de Waterzuivering Vergulde Hand meegenomen. Die huidige raming (begroting 2026) van de WVH is € 701 miljoen excl. grondaankoop. Er komt een nieuwe SSK-raming aan die waarschijnlijk hoger zal uitvallen. De nieuwe raming wordt pas na de totstandkoming van deze Kadernota vastgesteld en heeft een grote invloed op de ontwikkeling van de NSQ. Daarom zullen wij de NSQ bij de Begroting 2027 opnieuw berekenen en is de NSQ nog niet opgenomen in deze Kadernota.
6. In de raming van de belastingopbrengsten houden we rekening met de nu verwachte areaalontwikkeling van circa 1,0% per jaar.
7. Bij de aanbidding van de Begroting 2027 dient Delfland een sluitende begroting te presenteren. De basis voor deze Kadernota vormt het financieel meerjarenbeeld van de begroting 2026. Daarin is rekening gehouden met een stijging van de belastingopbrengst (exclusief areaalgroei). Deze bestaat uit een extra opslagenreeks zuiveringsheffing voor financiering van de Vergulde Hand (besluit 2024), een extra opslag van 1,0% per jaar tot 2030, bestaande uit 0,5% watersysteemheffing en 0,5% zuiveringsheffing voor dekking van toekomstig onvermijdbare uitgaven zoals HWBP bijdragen en tenslotte een extra opslag zuiveringsheffing van 2,0% per jaar voor financiering toekomstige ERSa investeringen in de bestaande zuiveringen.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
<i>Opslagen per jaar</i>								
Zuiveringsheffing (besluit 2024)	3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Watersysteemheffingen (0,5%) (begroting 2026)			0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	
Zuiveringsheffing (0,5%) (begroting 2026)			0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	
Zuiveringsheffing (2,0%) (begroting 2026)			2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	

8. In deze kadernota is het precieze effect naar de watersysteem- en zuiveringsheffing nog niet in beeld omdat de lasten nog niet exact zijn toebedeeld aan het watersysteem en zuiveringssysteem. Daarnaast worden de aantallen van de heffingsgrondslagen nog verder geactualiseerd.

5.2 Nadere uitwerking financieel kader

Het financieel kader van Delfland wordt bepaald door een aantal factoren dat grote invloed heeft op de structurele lasten en toekomstige tariefontwikkeling. Onze inzet is gericht op duurzaam evenwichtige financiën, met een stabiele ontwikkeling van de tarieven en een begroting die robuust genoeg is om toekomstige investeringen op te vangen.

Ontwikkeling van lonen en prijzen

De ontwikkeling van lonen en prijzen blijft een belangrijke kostenpost in de begroting.

Lonen

Voor 2026 hebben de Vereniging werken voor waterschappen (Vwvw) en de vakbonden een loonstijging afgesproken van 1% + Automatische prijscompensatie (APC) (totaal 4,3%). De indexatie is ingegaan op 1 januari 2026 en de APC op 1 maart.

- In de begroting 2026 rekenden we voor 2026 met 3,6% loonstijging voor het gehele jaar; dat is in de kadernota 2027 bijgesteld op basis van bovenstaande afspraken.
- Voor 2027 en de jaren erna wordt de loonstijging vastgesteld op 3,0% inclusief APC. Het structurele effect van de afspraken die in 2026 gemaakt zijn, zorgt voor extra lasten van € 0,6 miljoen in 2027, met doorwerking naar de jaren daarna.

Prijzen

Voor de algemene prijsstijging wordt uitgegaan van:

- 2,3% in 2027,
- 2,0% vanaf 2028.

Ten opzichte van de Begroting 2026, waarin voor de jaarschijf 2027 van een indexatie van 2,5% was uitgegaan, leidt dit tot lagere lasten van € 0,2 miljoen in 2027 en de jaren erna. De 2,3% is volgens de consumentenprijsindexraming van het Centraal Planbureau uit september 2025. Hierin is geen rekening gehouden met de eventuele effecten van de aanhoudende onrust in het Midden-Oosten.

Verbonden partijen

Ook bij verbonden partijen werken cao- en prijsstijgingen door. Momenteel vindt bij de verbonden partijen een actualisering van de begroting plaats. De effecten hiervan worden bij de begroting 2027 meegenomen.

Voor de bestrijding van Muskusratten is vanaf 2027 een hogere solidariteitsbijdrage meegenomen van € 0,5 miljoen. Deze bijdrage wordt in de jaren erna geïndexeerd.

Reserves

Delfland bouwt de komende jaren verder aan de reserve voor grote investeringen, onder andere voor de Waterzuivering Vergulde Hand (WVH), de implementatie van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA) en de investeringen in waterbergingsgebieden.

Met deze aanpak reserveren we tijdig middelen, zodat we in de toekomst minder hoeven te lenen en rentelasten kunnen beperken. Dit voorkomt ook forse tariefstijgingen op het moment dat de investeringen daadwerkelijk worden uitgevoerd. De grootste investeringen voor WVH worden naar verwachting in de jaren tot en met 2032 gedaan; de ERSA-investeringen lopen door tot circa 2040.

In deze Kadernota is ervan uitgegaan dat het positieve exploitatieresultaat uit het boekjaar 2025 ingezet wordt om een sluitende exploitatie voor de jaren 2027 en daarna te realiseren.

Investeringen

Delfland werkt met een investeringsplanning, gebaseerd op de Strategische Investeringsagenda (SIA). Deze agenda biedt een langetermijnperspectief en vormt de basis voor investeringsprogramma's en meerjarenramingen. De SIA helpt om:

- opgaven tijdig te vertalen naar financiële middelen;
- sturingsinformatie te bieden voor toekomstige bestuurlijke keuzes;
- inzicht te geven in de organisatorische capaciteit die nodig is om investeringen te realiseren.

De komende jaren wordt een aanzienlijke investeringsopgave voorzien, onder meer in:

- Waterzuivering Vergulde Hand (WVH);
- andere zuiveringen voor het verlengen van de levensduur en in verband met ERSA-eisen;
- nieuwe grootschalige bergingsgebieden (en/of alternatieven);
- het op orde brengen van de regionale en overige waterkeringen;
- alle overige kleinere investeringen.

Deze investeringen leiden tot hogere kapitaallasten (rente en afschrijving). Als investeringen extern gefinancierd worden, heeft dit bovendien invloed op de schuldpositie en de netto schuldquote (NSQ).

Voor deze kadernota is de meest recente SIA gebruikt. Deze is in maart van dit jaar geactualiseerd en wordt voorafgaand aan de Begroting 2027 verder uitgewerkt. Daarbij zijn de uitgaven aan lopende projecten bijgesteld en nieuwe investeringsprojecten toegevoegd.

De investeringsuitgaven voor de kadernota-periode zijn in de tabel hieronder opgenomen;

<i>in miljoen euro</i>	2027	2028	2029	2030	2031
Waterkeringen	18,7	19,3	17,0	19,1	19,0
Waterkwaliteit	4,1	3,7	2,3	1,9	0,4
Waterkwantiteit	6,5	6,5	16,0	18,5	6,5
Waterketen regulier	13,1	17,0	16,1	18,0	16,0
ERSA/Vergulde Hand	225,2	169,8	170,5	117,3	37,0
Bedrijfsvoering	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0
Totaal	267,5	216,4	223,2	174,8	78,9

Voor de investering in Waterzuivering de Vergulde Hand is in deze kadernota uitgegaan van de raming ten behoeve van de keuze voor het Voorkeursalternatief uit 2025, die ook de basis vormde voor de begroting 2026. In de begroting 2027 zal worden uitgegaan van een geactualiseerde raming. De basis daarvoor is de SSK-raming die momenteel wordt uitgewerkt door de projectorganisatie ten behoeve van de investeringsbeslissing die gepland staat voor 16 juli 2026. Daarin zijn de recente inzichten in de nieuwe planning (mogelijke splitsing van de oplevering van de waterlijn en de sliblijn, verschuiving naar latere jaren van het zwaartepunt van de investeringsuitgaven en oplevering van de gehele zuivering) verwerkt.

In de andere programma's vindt er een intensivering van de investeringen plaats. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de concretisering van de planning voor waterbergingen (en/of alternatieven). Het ontwerpkrediet voor waterbergingen is verhoogd van €1,8 miljoen naar € 3,6 miljoen. Na een keuze komt de helft ten laste van de exploitatie. Binnen de programmalijn waterkwaliteit leidt een toename van het aantal projecten in de planvorming (om te voldoen aan de ambities voor het NEZ-netwerk en in overig water) daarnaast tot een toename van de verwachte investeringsuitgaven in dezelfde periode van € 2,1 miljoen.

Kapitaallasten en financiering

Delfland bouwt reserves op voor onder andere WVH en ERSA om toekomstige kapitaallasten (rente en afschrijvingen) te dekken. Binnen Delfland hanteren we totaalfinanciering, waarbij externe financiering wordt aangetrokken op basis van de totale financieringsbehoefte.

Op basis van de kasstroomprognoses waarin rekening is gehouden met het investeringsvolume, afschrijvingen en exploitatieresultaat verwachten we eind 2026 aanvullende financiering nodig te hebben. Voor langlopende leningen houden we op dit moment rekening met een rente van circa 3,9%. Met de toename in de investeringen lopen de kapitaallasten de komende jaren geleidelijk op.

<i>mutatie vs begroting 2026 (in miljoen euro)</i>	2027	2028	2029	2030	2031
afschrijvingen	-0,1	0,1	0,3	0,5	0,7
rente	0,1	0,2	0,4	0,5	1,6
totaal	0,0	0,3	0,6	1,0	2,3

Voor het opvangen van deze toekomstige lasten wordt de reserve kapitaallasten Investeringszuiveringssysteem ingezet. Zoals eerder beschreven storten we in de periode 2024-2031 extra middelen in deze reserve door een geleidelijke verhoging van het zuiveringstarief.

Uitgangspunten belastingopbrengsten

Het aantal belastingplichtigen neemt jaarlijks autonoom met circa 1% toe, door bevolkingsgroei en uitbreiding van woningen en bedrijven. Deze areaaluitbreiding levert naar verwachting jaarlijks circa € 3 miljoen extra belastingopbrengsten op.

5.3 Financieel meerjarenbeeld

In het financieel meerjarenbeeld zijn de mutaties in 2027–2031 afgezet tegen de vastgestelde Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030. Voor de Kadernota 2027 is vervolgens geëxtrapoleerd naar het jaar 2031.

Het meerjarenbeeld is opgebouwd door inzicht te geven in de ontwikkeling van de exploitatie van Delfland inclusief het kader dat in deze kadernota is meegegeven. Dit is vervolgens afgezet tegen de verwachte belastingopbrengsten. De mutaties in de reserves, leiden vervolgens tot een geactualiseerd beeld van het exploitatieresultaat (vóór bestemming van het resultaat).

Netto kosten

In deze kadernota is inzichtelijk gemaakt wat de financiële ontwikkelingen zijn ten opzichte van de meerjarenraming uit de Begroting 2026.

Verschil huidige begroting 2026-2030 en kadernota 2027 (raming 2027-2031)					
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030	2031
Lasten					
kapitaallasten o.b.v. geactualiseerd investeringsprogramma (+ 1mln inhaalafschrijving voor Harnaschpolder vanaf 2026 (13 jaar))	1.200	1.500	1.800	2.200	3.500
Indexatie:					
a. lonen: effect hogere cao 2026 (4,3% vs 3,6%) dat in meerjarenraming doorloopt	500	500	600	600	600
b. prijzen: effect lagere inflatie 2027 (2,3% vs 2,5%) dat in meerjarenraming doorloopt	-200	-200	-200	-200	-200
Autonome ontwikkelingen:					
PPS Fee	800	800	800	800	800
HWBP, Muskusrattenbeheer	541	557	573	591	3.309
Overige autonome ontwikkelingen	1.745	1.371	1.293	1.407	1.650
Ambtelijke ontwikkelingen:	1.694	1.725	1.598	1.692	1.600
Flexibele ruimte voor ambtelijke ontwikkelingen	-1.694	-1.725	-1.598	-1.692	-1.600
Bestuurlijke ontwikkelingen:					
Vorbereiding bergingsgebieden	122	125	129		
Totale lasten	4.708	4.653	4.995	5.398	9.659
Baten					
Belastingopbrengsten:					
a. prijzen: negatief effect lagere inflatie 2027 (2,3% vs 2,5%) dat in meerjarenraming doorloopt	700	700	700	700	700
Totale baten	700	700	700	700	700
Mutatie in het resultaat voor bestemming	5.408	5.353	5.695	6.098	10.359
<i>Inzet reserves 2025</i>	-5.408	-5.353	-1.139		
Mutatie in het resultaat na bestemming	0	0	4.556	6.098	10.359

Toelichting: Lasten; een + is kostenverhogend en - is kostenverlagend. Baten; een + is minder baten

In het begrotingsproces voor het jaar 2027 worden keuzes voorgelegd ten aanzien van o.a. de inzet van reserves om tot een sluitende begroting en meerjarenraming te komen. We gebruiken de kaders zoals opgenomen in de inleiding van hoofdstuk 5 om tekorten op te lossen.

Autonome ontwikkelingen

Allereerst is er een aantal autonome ontwikkelingen dat voor voortschrijdend inzicht zorgt ten opzichte van wat in de begroting 2026 was aangenomen, denk bijvoorbeeld aan een afwijkend niveau in de cao of indexering. Ook nieuwe ontwikkelingen in de parameters die ten grondslag liggen aan de vergoeding die Delfland betaalt aan Delfluent voor het beheer van de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust, zijn hierin verwerkt.

Verder zijn ontwikkelingen rond de aanbestedingscontracten van meerjarige onderhoud, de bijdrage van Delfland aan assets in beheer bij derden en afwijkende indexatie van de Rijksfactuur meegenomen.

Ambtelijke ontwikkelingen

Er zijn ambtelijke ontwikkelingen die leiden tot extra uitgaven ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2026. Deze worden met behulp van efficiency en de flexibele ruimte gedekt. Hierdoor is er per saldo geen impact op de exploitatie van Delfland. In de begroting zal een proportionele verdeling van deze opgave over de programma's heen uitgevoerd worden.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Er is tijdelijk extra formatie nodig ter voorbereiding van de uitwerking van de bergingsgebieden.

Overige ontwikkelingen

Momenteel wordt het Stroomgebiedbeheerplan 4 opgesteld. Dit is het zesjarenplan voor de verbetering van de waterkwaliteit in ons beheergebied. De looptijd van het plan is van 2028 tot en met 2033. In oktober 2026 gaan wij dit plan in ontwerp vaststellen in ons algemeen bestuur. Hierin zitten de doelen voor de planperiode, het maatregelpakket en een raming van de kosten. In de begroting 2027 zal het plan ook voldoende scherp zijn om de meerjarige financiële impact mee te kunnen nemen en deze is dus niet meegenomen in de kadernota.

Belastingopbrengsten

In de begroting 2026 en daaraan gekoppelde meerjarenraming wordt uitgegaan van areaalgroei van 1%. Er wordt rekening gehouden met eerdergenoemde verhogingen in de tarieven als gevolg van de besluitvorming in 2024 en 2025. Ook is alvast rekening gehouden met de doorberekening van de extra cao-stijging en -indexatie in de belastingen, in lijn met de afspraken die daarover in het coalitieakkoord gemaakt zijn.

In deze kadernota is verder uitgegaan van een lagere belastingopbrengst als gevolg van de lagere indexatie in 2027.

Resultaat en reserveringen

De ontwikkelingen uit de Kadernota leiden per saldo tot een toename van het lastenniveau. In het begrotingsproces voor het jaar 2027 worden keuzes gemaakt ten aanzien van de inzet van reserves om tot een sluitende begroting en meerjarenraming te komen. Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening 2025, wordt in de kadernota ervan uitgegaan dat het overschot wordt ingezet om een deel van het tekort dat in de exploitatie ontstaat in de komende jaren, daaruit te dekken. De inzet van het positieve resultaat uit 2025 (ter dekking van het meerjarige tekort) is verwerkt in bovenstaand overzicht.

Nieuw voor Oud

De uitgangspunten van Nieuw voor Oud blijven onverminderd van kracht. Ook in de jaren 2027 en verder zal de ambtelijke organisatie invulling geven aan diverse efficiencymaatregelen.

Lange termijn ontwikkelingen

Verbonden Partijen

Bij het uitvoeren van de wettelijke en reglementaire taken, de bedrijfsvoering en het behalen van doelstellingen kan Delfland niet alle vraagstukken en uitdagingen alleen aanpakken en oplossen. Het kan wenselijk zijn om voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een langdurige samenwerking te zoeken met andere waterschappen of met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Delfland werkt daarom samen met andere partijen om doelen op gebieden als klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit effectiever en efficiënter te realiseren of om de organisatie goed uit te rusten en te optimaliseren op het vlak van ICT, belastingen en laboratoriumwerkzaamheden.

Delfland kijkt altijd kritisch naar de financiële bijdrage die geleverd wordt aan verbonden partijen. Deze staan, net als Delfland, voor een grote financiële opgave de komende jaren. In de meeste gevallen is er sprake van een verhoging van de kosten. Deze verhoging wordt veroorzaakt door de inflatie en cao-stijging aan de ene kant maar ook door de strategische ontwikkelingsrichting die de deelnemers aan de Verbonden Partijen vaststellen. Het is nog te vroeg in het jaar om de impact van de bijdragen aan Verbonden Partijen te bepalen. Bij de begroting van 2027 worden de bijdragen geactualiseerd.

HWBP

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma is een gezamenlijk programma van de waterschappen en het Rijk, dat door beide partners voor de helft wordt gefinancierd. Waterschappen en Rijk stellen middelen beschikbaar voor het Deltafonds, waarvan de begroting een onderdeel is van de Rijksbegroting.

In december 2024 hebben de waterschappen onder een aantal voorwaarden ingestemd met het in zeven jaar in totaal € 1,25 miljard extra inleggen in het Deltafonds voor de jaren 2030 t/m 2036. In de stukken van de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen staat dat een evenredige verdeling over deze jaren uitkomt op gemiddeld ca. € 180 miljoen extra totale bijdrage voor de waterschappen. Voor Delfland betekent dit voor het jaar 2030 een toename van de solidariteitsbijdrage van € 12,1 miljoen ten opzichte van het jaar ervoor (van € 15 miljoen naar € 27,1 miljoen). De solidariteitsbijdrage blijft in de jaren daarna op hetzelfde (hogere) niveau.

Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA)

De afgelopen twee jaar is de systeem- en levensduuranalyse uitgevoerd voor de waterketen. De systeem- en levensduur analyse geeft zicht op wat nodig is voor onze assets, deels vanuit regulier vervanging-/instandhoudingsonderhoud met als doel de levensduur van onze zuiveringen te verlengen, deels om meer afvalwater te kunnen verwerken vanwege de bevolkingsgroei en deels vanuit de Europese richtlijn. Door de (nieuwe) Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater moeten wij – naast regulier instandhoudingsonderhoud – investeren in onze AWZI's om te zorgen dat ze aan die richtlijn voldoen. In de investeringsberekeningen rond de WVH is al rekening gehouden met de aangescherpte Europese regelgeving. Voor de overige zuiveringen is rekening gehouden met een gezamenlijke investering van € 600 miljoen in de

periode 2034-2044. Dit is inclusief de 300 miljoen zoals eerder aangehouden voor implementatie van de ERSA. Na einde contract van de PPS in 2033 nemen de reguliere investeringen toe omdat Delfland deze dan weer zelf uitvoert. Nu worden deze vanuit exploitatie betaald in de PPS-fee.

De ERSA wordt verder in Nederlandse wetgeving verankerd. Vanuit het Rijk wordt onderhandeld met de farmaceutische industrie die volgens de ERSA een financiële bijdrage moet leveren voor het zuiveren van microverontreinigingen waaronder medicijnresten. De verwachting is dat de gelden gebruikt zullen worden voor een bijdrageregeling vanuit het Rijk. De investeringen zijn echter de eerste stap. Naast de initiële investering, zijn er operationele kosten (waaronder een hoger energiegebruik). Onduidelijk is nog hoe dit uit zal pakken. Het zal naar verwachting nog tot eind dit jaar of 2027 duren voordat er een definitieve regeling is.

Waterzuivering Vergulde Hand (WVH)

Naar verwachting zal de nieuwe zuivering in Vlaardingen in 2033 in gebruik worden genomen. In de financiële ramingen en deze Kadernota is uitgegaan van de Kostennota Voorkeursalternatief (5 maart 2025). In de Kostennota Voorkeursalternatief is nog uitgegaan van oplevering per eind 2030. Daarin zijn naast de investeringen ook de instandhoudingskosten voor de WVH opgenomen. Deze geven een beeld van de uitgaven die voor de zuivering gemaakt moeten worden, nadat deze is opgeleverd. In deze kostennota is uitgegaan van een aantal technische en financiële uitgangspunten dat grote consequenties heeft voor het kostenniveau van Delfland, de ontwikkeling van het zuiveringstarief en de omvang van de schuldpositie (NSQ). Deze uitgangspunten dienen, nu de planvormingsfase afgerond gaat worden, verder uitgewerkt te worden. In de kostennota is onder andere uitgegaan van een indexatie van 2,0% voor de instandhoudingskosten.

Vooruitlopend op het investeringsbesluit dat door de VV in juli 2026 wordt genomen, heeft in maart van dit jaar een actualisering van de projectplanning plaats gevonden. Daarbij wordt uitgegaan van een bouwproces meer gespreid in de tijd. Verder zal het zwaartepunt van de realisatiefase verschuiven naar 2030-2032. De geactualiseerde planning heeft grote impact op de ontwikkeling van de kapitaallasten en is nog niet verwerkt in de kadernota. In de begroting 2027 zal het geactualiseerde beeld van de Vergulde Hand worden meegenomen. Voor het investeringsbedrag is in deze kadernota nog steeds uitgegaan van de raming uit maart 2025.

Publiek-private samenwerking Delfluent (PPS/Handback)

Eind 2033 eindigt de 30-jarige DBFO-overeenkomst die Delfland met Delfluent heeft gesloten voor de Zuiveringen Houtrust en Harnaschpolder. Delfluent dient de zuiveringen in goede staat op te leveren aan Delfland. Om dat te bewerkstelligen vindt er de komende jaren, onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van Delfland en Delfluent, een onderzoek plaats naar de staat van het onderhoud. Op basis van dat onderzoek vindt er in de periode 2028 tot en met 2033 aanvullende investeringen en geïntensiveerd onderhoud plaats aan de zuiveringen om de zuiveringen in 2033 in handback status op te leveren aan Delfland.

Tot slot

Nieuwe ontwikkelingen en trends hebben invloed op Delfland. Deze komen terug in de informatie en kaders die in deze kadernota zijn samengebracht. De kadernota vormt de eerste stap richting een sluitende begroting 2027, inclusief de meerjarenraming. De begroting 2027 wordt op 26 november 2026 ter besluitvorming aan de Verenigde Vergadering voorgelegd.

